

ŠIAULIŲ DIDŽDVARIO GIMNAZIJOS KALBŲ APRAŠAS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šiaulių Didždvario gimnazijos kalbų aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja gimtosios (lietuvių k.) ir I–III (anglų, vokiečių, rusų, prancūzų k.) užsienio kalbų mokymąsi pagal pagrindinio ugdymo II dalies, vidurinio ugdymo, tarptautinio bakalaureato diplomo programas (toliau – TBDP).

2. Aprašas parengtas, vadovaujantis Vidurinio ugdymo bendrosiomis programomis, Pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo programų aprašu, Šiaulių Didždvario gimnazijos Ugdymo planu, TBDP misija, TBDP ir Tarptautinio bakalaureato pagrindinio ugdymo (toliau – TB PU) dalykų aprašais, Mokinių, atvykusių ar grįžusių iš užsienio, ugdymo Šiaulių Didždvario gimnazijoje organizavimo tvarkos aprašu.

3. Šis kalbos tvarkos aprašas yra darbinis dokumentas, kuris peržiūrimas kas dvejus metus, atsižvelgiant į mokinių poreikius ir ugdymo programos pakeitimus. Kalbos tvarkos aprašo peržiūros procesas turėtų vykti bendradarbiaujant mokyklos mokytojams, administracijos nariams, TB koordinatoriams. Po peržiūros tvarkos aprašas turi būti paskelbtas visoms suinteresuotosioms šalims mokyklos svetainėje, pakeitimai turėtų būti pristatyti mokytojams Pedagogų tarybos posėdžio metu.

II. KALBINIO UGDYMO TIKSLAS IR UŽDAVINIAI

4. Kalbinio ugdymo tikslas – padėti mokiniams ugdytis komunikavimo ir literatūrinę bei kultūrinę kompetencijas, būtinas kiekvieno žmogaus visaverčiam asmeniniam gyvenimui, sėkmingai profesinei veiklai, tolesnėms studijoms bei sėkmingam mokymuisi visą gyvenimą.

5. Kalbinio ugdymo uždaviniai:

5.1. tobulinti kalbos vartojimo gebėjimus,

5.2. mokytis tikslingai taikyti įvairias sakinio ir rašytinio teksto suvokimo ir kūrimo, bendravimo raštu ir žodžiu strategijas,

5.3. remiantis literatūra, kultūra, kurti rišlius, kūrybiškus, probleminius tekstus;

5.4. plėsti literatūrinį ir kultūrinį akiratį, skaitydami ir pažindami įvairaus pobūdžio kultūros tekstus,

5.5. išsiugdyti poreikį nuolat tobulinti savo kalbą, plėtoti savarankiško kalbos mokymosi, kūrybiškumo ir įsivertinimo gebėjimus.

III. KALBINIO UGDYMO ORGANIZAVIMAS

6. Mokinių, besimokančių pagal pagrindinio ugdymo II dalies, vidurinio ugdymo programas, mokymosi kalba – lietuvių kalba, besimokančių pagal TBDP, – anglų kalba.

7. I–II kl. mokiniai užsienio kalbos, pradėtos mokytis pagal pradinio ugdymo programą, toliau mokosi kaip pirmosios (anglų k.) iki pagrindinio ugdymo programos pabaigos.

8. Anglų k. bendroji programa orientuota į B1 ar B2, o antrosios užsienio k. (rusų, vokiečių, prancūzų k.) – į A2 kalbos mokėjimo lygį pagal Bendruosius Europos kalbų metmenis. TB PU (MYP) programos kalbų mokymosi etapai ir lygiai:

Kalba	Klasė/ MYP metai (etapai)	Lygis	Lygis pagal nacionalinę ugdymo programą ir bendruosius Europos kalbų metmenis
Anglų k.	I/MYP4	4	B1.2
	II/MYP5	5	B2.1
Prancūzų k.	I/MYP4	2	A2.1
Rusų k.	II/MYP5	3	A2.2
Vokiečių k.			

9. Keisti užsienio kalbą, nebaigus pagrindinio ugdymo programos, galima tik tokiu atveju, jeigu mokinio norimos mokytis užsienio kalbos pasiekimų lygis ne žemesnis, nei numatyta tos kalbos bendrojoje programoje, arba jei mokinys yra atvykęs iš kitos Lietuvos ar užsienio mokyklos ir gimnazija dėl objektyvių priežasčių (pvz., neturi specialistų) negali sudaryti mokiniui galimybės toliau mokytis pradėtos kalbos.

10. III–IV kl. mokiniai mokosi gimtąją (lietuvių) kalbą išplėstiniu (A) arba bendruoju (B) kursu. A kursui papildyti mokiniams siūlomas modulis.

11. TB1–TB2 kl. mokiniai turi galimybę mokytis gimtąją lietuvių, rusų ar anglų kalbą HL ar SL lygiu arba pagal mokyklos remiamą savarankiško mokymosi programą.

12. III, TB1 kl. mokiniai tęsia 1-osios užsienio k. (anglų k.) mokymąsi. Jiems pageidaujant, gali tęsti 2-osios užsienio k. (rusų, vokiečių, prancūzų k.) mokymąsi. III kl. mokiniai gali rinktis ir 3-ąją užsienio k. (rusų, vokiečių, prancūzų k. ir kt.).

13. Užsienio k. programa pateikiama kursais, pagal bendruosius Europos kalbų metmenis orientuotais į A1 ir A2, B1 ir B2 kalbos mokėjimo lygius, kurie atitinkamai koreliuoja su TB PU (MYP) programos kalbos lygiais ir mokymosi metais (žr. lentelę aukščiau), bei TBDP kalbų aprašais. TB Mokinių užsienio k. mokėjimo lygis nustatomas naudojant centralizuotai parengtus lygio nustatymo testus. Anglų kalbos kursui papildyti III kl. mokiniams siūlomas modulis.

IV. PAGALBOS TEIKIMAS MOKANTIS KALBŲ

14. Jei mokinys yra baigęs tarptautinės bendrojo ugdymo programos dalį ar visą programą ir mokykla nustato, kad jo vienos užsienio kalbos pasiekimai yra aukštesni, nei numatyta pagrindinio ugdymo bendrosiose programose, mokinio ir jo tėvų (globėjų, rūpintojų) pageidavimu mokykla įskaito mokinio pasiekimus ir konvertuoja pagal dešimtbalę vertinimo sistemą. Mokykla sudaro mokiniui individualų užsienio kalbos mokymosi planą ir galimybę vietoje užsienio kalbos pamokų lankyti papildomas lietuvių kalbos ir literatūros pamokas.

15. Kad mokiniai tinkamai pasiruoštų mokymuisi pagal TBDP, I–II TB parengiamosiose klasėse taikomi TBDP principai (pvz., per visų dalykų pamokas

įgyvendinamas CLIL (dalyko ir anglų k. integracija); mokiniai anglų kalba mokosi pagal integruotą etikos ir įvado į žinojimo teoriją programą).

16. Mokiniui, atvykusiam ar grįžusiam iš užsienio, organizuojamas gimtosios (lietuvių) kalbos patikrinimas. Priimant mokinius į TBDP, vykdoma anglų ir lietuvių kitos gimtosios kalbos žinių patikros, kurių tikslas – nustatyti mokymosi lygį ir išsiaiškinti pedagoginės pagalbos poreikį.

17. Jei mokinys visai nemoka ar menkai moka lietuvių kalbą, gimnazija sudaro sąlygas tobulinti lietuvių kalbos gebėjimus, organizuodama papildomą, individualų lietuvių kalbos mokymą, skiriant ugdymo valandų iš mokinio ugdymosi poreikiams tenkinti skiriamų valandų. Jei tokių mokinių yra daugiau nei trys, formuojama laikina išlyginamoji grupė, kurioje intensyviai mokomasi lietuvių kalbos.

18. Bibliotekos vaidmuo:

18.1. biblioteka atlieka svarbų vaidmenį kalbų mokyme ir rūpinasi periodinių leidinių prenumerata, informacinių išteklių, skaitmeninių priemonių ir išteklių, skirtų lietuvių ir užsienio kalbų mokymui, įsigijimu;

18.2. biblioteka teikia svarią pagalbą mokiniams, atliekantiems tiriamąjį darbą. Bibliotekininkas yra atsakingas už akademinio sąžiningumo politikos įgyvendinimą, inicijuoja ir vykdo „Citavimo vadovo“ (lietuvių ir anglų kalbomis) mokymus bei padeda pasirinkti patikimus informacijos šaltinius.

V SKYRUS ATSAKOMYBĖS

19. Mokykla atsakinga už:

19.1. kalbų pasiūlos atnaujinimą, atsižvelgiant į mokinių poreikius ir mokyklos galimybes;

19.2. visos reikiamos pagalbos kalbų mokytojams suteikimą, aprūpinant reikiama įranga, knygomis, sudarant sąlygas kvalifikacijos kėlimui.

20. Mokytojų atsakomybės:

20.1. taiko įvairias mokymo ir vertinimo strategijas, kad kiekvienas mokinys patirtų sėkmę;

20.2. bendradarbiauja su kitais klasės mokytojais ir pagalbos mokiniui teikimo komanda, kad būtų išlaikytas nuoseklumas;

20.3. pripažįsta mokymosi stilių ir kalbos patirties skirtumus;

20.4. visi mokytojai, dirbantys TB PU, yra atsakingi už lietuvių kalbos (gimtosios kalbos) taisyklingą vartojimą;

20.5. TB PU pamokose formalus vertinimas atliekamas lietuvių ir anglų kalbomis (išskyrus kitų kalbų vertinimą). Grįžtamasis ryšys tėvams pateikiamas lietuvių kalba;

20.6. visi mokytojai, dirbantys TB DP, yra atsakingi už dalyko mokymą anglų kalba.

Tikimasi, kad mokytojai su mokiniais bendraus tik anglų kalba (išskyrus kitų kalbų pamokas). Gimtosios kalbos vartojimas klasėje yra leistinas kaip priemonė išsiaiškinti sudėtingą temą;

20.7. TB DP pamokose oficialus vertinimas atliekamas tik anglų kalba (išskyrus kitų kalbų vertinimą). Oficialus grįžtamasis ryšys tėvams pateikiamas lietuvių kalba;

VI. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

21. Aprašas gali būti koreguojamas, papildomas, keičiantis dokumentams, nurodytiems šio aprašo 3 punkte.